

Список бібліографічних посилань

1. Доказова база у справах захисту честі, гідності та ділової репутації // Закон і бізнес : сайт. URL: http://zib.com.ua/ua/print/123396dokazova_baza_u_spravah_zahistu_chesti_gidnosni_ta_dilovoi_r.html (дата звернення: 22.10.2017).
2. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
3. Цивільний процесуальний кодекс України : закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40–41, 42. Ст. 492.

Одержано 21.11.2017

УДК 343.98:343.131

Микола Миколайович ЄФІМОВ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії

факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Протидія кримінальним правопорушенням завжди була пріоритетним напрямом діяльності правоохоронних органів. Адже завдяки їй здійсненню зменшується кількість суспільно-небезпечних діянь та нормалізується ситуація в суспільстві в цілому. Злочини проти моральності також потребують характерних заходів протидії від підрозділів Національної поліції України. За даними Генеральної прокуратури України щороку до Єдиного реєстру досудових розслідувань вноситься близько 1800 діянь за ознаками цих правопорушень, але лише в 60 % випадків за ними складається обвинувальний акт. Крім того, відповідно до даних соціологічних опитувань, поступово зростає кількість порнографічної інформації в мережах Internet, діє велика кількість будинків розпусти, не припиняються випадки надання інтимних послуг за грошові винагороди. У цілому, зазначене вказує на особливо загрозливу природу злочинів проти моральності та зумовлює потребу у посиленні боротьби з ними.

Як доречно наголошує В. Севрук, протидія злочинності – це безперервний процес, у межах якого одночасно й паралельно здійснюються загальносоціальні та спеціальні заходи, що спрямовані на виявлення й розкриття злочинів.[5, с. 288] Інші науковці характеризують її як особливий комплексний, багаторівневий об'єкт соціального управління, який складає різноманітна за формами діяльність відповідних

суб'єктів (державних, недержавних органів, установ, громадських формувань та окремих громадян), які взаємодіють у вигляді системи різномірних заходів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність з метою зниження інтенсивності процесів детермінації злочинності на усіх рівнях, нейтралізації дії її причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до соціально толерантного рівня [3, с. 176]. Погоджуючись із Г. В. Форосом, слід зазначити, що в сучасних умовах – це найбільш реальний внесок правоохоронних органів у сприяння політичній реформі та економічним і соціальним перетворенням у країні [7, с. 180].

Серед напрямів організація діяльності щодо протидії злочинам В. І. Воронов виділяє наступні: виявлення ознак готування чи вчинення злочинів; викриття осіб, які вже вчинили злочини, для притягнення їх до відповідальності; перешкоджання втягненню осіб у злочинну діяльність; оперативно-розшуковий моніторинг (постійний поточний контроль, критичне спостереження та визначення стану об'єкта (процесу) з метою виявлення змін); документування злочинної діяльності [1, с. 38]. Усі ці напрями необхідно розглядати як взаємозалежні складники протидії злочинності, які можуть уточнюватись і доповнюватись залежно від негативних процесів.

О. М. Бандурка завданнями протидії злочинності визначає наступні: виявлення причин вчинення злочинів і умов, що їм сприяють; застосування заходів з усунення встановлених причин і умов або їх нейтралізації (блокування); виявлення осіб з протиправною поведінкою, що має тенденцію переростання у вчинення злочинів; коригуючий вплив на цих осіб з метою недопущення вчинення ними злочинів шляхом застосування індивідуально-профілактичних заходів; застосування заходів, направлених на зниження серед громадян ризику стати жертвами злочинних посягань; обмеження дії негативних явищ і процесів, супутніх злочинності; мобілізація всіх позитивних сил суспільства на створення атмосфери нетерпимості до будь-яких форм злочинної поведінки; усунення недоліків та підвищення ефективності у діяльності суб'єктів протидії злочинності.[2, с. 73]

В свою чергу, М. Ю. Сктейкін до найбільш загальними засобів протидії злочинам проти моральності у сфері культури відніс такі: здійснення впливу на найбільш поширені негативні явища та процеси, що пов'язані із злочинністю проти моральності у сфері культури, з метою їх мінімізації. До таких засобів можна віднести антиалкогольну та антинаркотичну пропаганду, пропаганду здорового способу життя, антикриміногенну пропаганду, формування негативного громадської думки щодо насильницьких дій тощо; здійснення безпосереднього

впливу на основні детермінанти здійснення злочинів проти моральності у сфері культури з метою їх усунення [6, с. 36].

В результаті анкетування працівників поліції нами були виділені такі умови, що сприяють вчиненню злочинів проти моральності:

- розповсюджене рекламування у ЗМІ, мережах Internet або мобільних телефонних мережах надання інтимних послуг (95 %);

- приховане (замасковане) місце розташування місць розпусти (79 %);

- широкий спектр інтимних послуг із гнучкою фінансовою політикою або наявність «товару» будь-якої цінової категорії (58 %);

- відсутність сприятливого правового та організаційного режиму діяльності щодо сплати податків (52 %);

- значний кримінальний досвід роботи злочинців у сфері надання інтимних послуг – «секс-бізнесу» (31 %);

- втрата історичних традицій, моральних і етичних норм (12 %).

Загалом, формуванню належного рівня соціальної культури, як відмічає О. А. Сафоновко, буде сприяти проведення громадської просвіти в усіх сферах діяльності держави, що також буде спрямовувати суспільну думку до прихильності нормам права. Ідеологія, заснована на вихованні почуття громадського обов'язку, прагнення бути корисним суспільству й усвідомлення цінності особистого матеріального добробуту як похідного від добробуту суспільного дасть можливість сформувати необхідний рівень соціальної, в тому числі політичної культури суспільства [4, с. 157–158]. Тому, з огляду на зазначені думки науковців та правоохоронну практику, було виділено наступні заходи протидії злочинам проти моральності підрозділами Національної поліції України:

- здійснення виховного впливу підрозділами Національної поліції України на неповнолітніх та малолітніх осіб шляхом пропаганди ненасильства та дотримання суспільної моралі;

- здійснення підрозділами Національної поліції України профілактичного впливу на громадян;

- участь працівників підрозділів Національної поліції України в тематичних передачах, круглих столів, ток-шоу, що висвітлюють проблеми суспільства у сфері порушення норм моралі;

- організація підрозділами Національної поліції України дискусій у друкованих ЗМІ, присвячених актуальним питанням моралі.

Висновок. Підводячи підсумки, зазначимо, що для протидії злочинам проти моральності держава повинна провести ряд комплексних заходів. Зазначені вище заходи особливо актуальні в випадку здійснення профілактики злочинів проти моральності серед осіб, що схильні до вчинення зазначених діянь. Крім того, ми вважаємо, реалії

європейського напрямку розвитку України зумовлюють необхідність переосмислення ряду питань: щодо легалізації сфери надання послуг інтимного характеру, щодо впровадження ефективної системи оподаткування зазначеної діяльності, щодо створення відповідних органів контролю за визначеною сферою. Вирішення цих питань, а також проведення зазначених заходів, на наше переконання, дозволить значно зменшити кількість злочинів проти моральності, та ефективно протидіяти їм.

Список бібліографічних посилань

1. Воронов В. І. Теоретичні аспекти оперативно-розшукової протидії злочинам. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2012. Вип. 1. С. 36–38.
2. Бандурка О. М., Литвинов О. М. Протидія злочинності та профілактика злочинів : монографія. Харків, 2011. 250 с.
3. Кримінологія. Загальна частина : навч. посіб. / А. Б. Блага, І. Г. Богатирьов, Л. М. Давиденко та ін. ; за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2011. 240 с.
4. Сафоненко А. О. Антикорупційна політика в умовах трансформації українського суспільства : дис. ... канд. юрид. наук : 23.00.02. Київ, 2004. 186 с.
5. Севрук В. Протидія Національної поліції України злочинам, що вчиняються організованими групами та злочинними організаціями, які сформовані на етнічній основі. *Підприємство, господарство і право*. 2017. № 2. С. 288–293.
6. Скітейкін М. Ю. Засоби запобігання злочинам проти моральності у сфері культури. *Наукові праці*. 2012. Вип. 171, т. 183. С. 34–37.
7. Форос Г. В. Суб'єкти діяльності щодо попередження злочинів та протидії злочинності. *Правова держава*. 2012. № 4. С. 179–184.

Одержано 24.10.2017

УДК 342.922

Олена Миколаївна ЖУК,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем
забезпечення публічної безпеки і порядку навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У сучасних умовах становлення й розвитку демократичної правової держави профілактика правопорушень розглядається як важливий напрям внутрішньої політики України. Залучення населення до охорони публічного порядку та профілактики правопорушень є одним з пріоритетних шляхів протидії злочинності, зменшення масштабів її розповсюдження, покращення криміногенної обстановки.